

2016-05-16
D-nr 2045/2016

Utsänt till:
Medlemmarna i AG 32

För kännedom:

-

Protokoll

nr 85

fört vid möte med AG 32 den 5 november 2015 hos Arbetsmiljöverket i Stockholm.

Närvarande:

Bengt Sjögren, Institutet för miljömedicin, KI (ordf)
Mathias Lundin, Svetskommissionen (sekr)
Marie Kransdal, 3M
Göran Lidén, Stockholms Universitet
Conny Lundberg, IF Metall
Jouni Surakka, Arbetsmiljöverket
Göran Säwemark, Esab
Anders Wallerö, Sandvik Materials Technology
Gunnar Wigenstam, Byggnads

1. Godkännande av dagordningen

Ordförande hälsade alla välkomna. Presentationsrunda genomfördes.

Conny hälsades särskilt välkommen till första mötet med AG 32. Är ursprungligen målare. Nu ombudsman på IF-metall sedan 2 år tillbaka. Ersatt Folkesson. Ansvarar för tre avtal Stål, Gruv och Motorbranschen.

Noterade att Imtech åter ägs av Triton som köpt tillbaka företaget.

Dagordningen godkändes.

2. Föregående mötes protokoll (nr 84)

Protokollet genomgicks och godkändes med följande ändringar/noteringar.

3. Mangan i svetsrök – Status kring studier om påverkan på svetsare

Göran Lidén rapporterade om nytt projekt om svetsning och mangan finansierat av Forte med titeln "Mangan i svetsrök – dess väg in i svetsares hjärnor och psykomotoriska/-kognitiva effekter".

Ska undersöka hur mangan tar sig in i hjärnan.

Valt ut två svetsmetoder. Basiska elektroder samt TIG-svetsning i svart material.

Ska mäta respirabelt damm i andningszonen. Kommer sedan att undersöka transportörer av mangan i blodet. Det är bara vissa av transportörerna med vilka Mn kan ta sig förbi blod-hjärn-barriären.

Projektet började i våras och varar i två år. Har letat företag. Imtech samt ett petrokemiskt företag i Stenungsund.

Ska undersöka 50 svetsare, 25 st för varje metod.

Referensmetoden TIG där man antar låg exponering via inandning, till lungorna, har valts också för att fastställa hur möjlig transport via luktnerven är.

Göran frågade om SVK kan sägas stödja projektet när han kontaktar företag. Det skulle det ge tyngd. AG 32, som är Svetskommissionen i detta fall, är positiva till detta med motiveringen ”viktigast att vara transparent, att ta reda på fakta, att minimera risker genom kunskap och vidtagna åtgärder”.

4. Lunginflammation vid svetsning

Bengt berättade. Man vet från flera epidemiologiska studier att svetsare över 50 år har ökad risk för dödlighet i lunginflammation.

Det handlar om en speciell typ av streptokock som kallas för pneumokock.

2009 skrev Bengt en sammanställning till AV där han bl.a. skrev om lunginflammation. Tog upp att man i England diskuterat att vaccinera svetsare.

Socialstyrelsen replikerade att detta inte var deras bord utan hänvisade till AV som hänvisade tillbaka till SS.

Bengt och kollegor skrev då i Läkartidningen. Det kom också med i radio. Svartengren på AV sa då att detta skulle man beakta.

Nuvarande Folkhälsomyndigheten, som nu ansvarar för vaccinationer har skrivit rekommendationer för vaccination mot pneumokocker, men som inte tar upp svetsning. Oklart varför.

Bengt nämnde exempel från bygge av kraftvärmeverk i Linköping där 4 st fått pneumokock lunginflammation (3 st invasiv, vilket betyder att det blev allvarligt sjuka) och låg inlagda svårt sjuka på sjukhus. I pressen angavs detta vara ett smittskyddsproblem.

Personerna hade jobbat mycket med TIG-svetsning. En var svetsare, två var slipare och en var elmontör, men de jobbade i lag. Kallades ”byggnadsarbetare”. De jobbade för ett tyskt företag och lämnade landet när de blivit friska.

Hade efteråt mätt upp respirabla partiklar $2,4 \text{ mg/m}^3$, vilket är klart under HGV. Men det är oklart under vilka förhållanden som mätningen skett.

Noterar att man på byggen nästan aldrig har några utsug. Viktigt att betona att man ska skydda sig.

Bengt tillsammans med kollegor på Arbetsmiljömedicin i Linköping planerar att skriva om detta i Läkartidningen.

Teori: Makrofagera ("storätare", vita blodkroppar) äter upp bakterierna så vi håller oss friska. Man tror att om det kommer ner mycket järnpartiklar blir makrofagera överbelastade eftersom de äter järnet. Bakterier behöver järn för att tillväxa, varför kroppen försöker att ta bort järnet från bakterierna. Därför kan man råka ut för tillfällig järnbrist när man är sjuk.

Arbetsmiljöverket menar att det är viktigt att vara ännu tydligare med att man ska skydda sig mot svetsrök i första hand, vilket är anledningen till att man i första hand inte rekommenderar vaccination. Men frågan hålls öppen tills medicinska ansvarig gör ett uttalande, och dessutom vad kommande artikel i Läkartidningen leder till.

Noterar att förutom potentiell risk med att folk som vaccinerat sig skulle ha mindre benägenhet att skydda sig finns ingen risk med vaccinering.

Företagshälsovården bör fånga upp känsliga personer för vaccination, t.ex. svetsare.

I England uttrycker man (rekommendationen) att man ska överväga att vaccinera mot pneumokocker för svetsare över 50 år (kolla 50 år).

5. Svetsarätt

Mathias sammanfattade tillkomsten av Svetsarätt som ett projekt, finansierat av AFA och utfört av IVL, för att framställa ett utbildnings och informationsmaterial online för hälsa och säkerhet vid svetsning. Sidan drivs fortsättningsvis av Svetskommissionen och AG 32 som kompletterar och uppdaterar.

Göran S tog upp frågan om att ha sidan på engelska. Noterade att AVs webbsida finns på 33 olika språk.

Noterar att sökmotorn fungerar igen.

Marie tar upp angående spridningen. Alla som får höra talas om den ger en positiv reaktion, men folk känner inte till den.

Sprids via Svetskommissionens Nyhetsbrev, tidningen Svetsen, under Svetslärmötet, Fogningsdagarna och Elmia Svets och Fogningsteknik.

Parterna viktig roll i marknadsföringen av Svetsarätt.

Finns pdf? QR-kod? Pressreleas med ett par meningar att ha i anslutning till länken, t.ex. för ett nyhetsbrev föreslogs. "Fullständigt informationsmaterial för rätt hälsa och säkerhet vid svetsning". Exempel på innehåll bör ingå. T.ex. lärarhandledningar, etc.

Medlemmarna i gruppen skickar in förslag på text.

Gick igenom avsnittet Medicinska undersökningar. Bengt hade skrivit ett avsnitt som cirkulerats till gruppen före mötet.

Noterar att AVs term medicinska kontroller har en särskild betydelse om en riktad verksamhet, varför termen undersökningar används i den mer allmänna informationen.

AV har två typer av krav. "Arbetsgivaren ska erbjuda" respektive att detta "ska genomföras för att arbetet ska få utföras" (tvingande).

Dokumentet modifierades och skickas separat på remiss till gruppen (AG 32).

Noterade att svetsarätt inte innehåller något avsnitt om riskbedömningar och krav på att arbetsgivaren utför sådana. T.ex. under avsnittet Arbetsmiljöarbetet nämns inte Riskbedömning.

Mathias prata med Ann-Beth om ett sådant avsnitt. Jouni skickar länk till info på av.se.

Noterade att skriften "Gör så här vid svetsning och lödning vid tillfälliga arbetsplatser" inte ännu är uppdaterad. När detta sker ska länken till denna uppdateras under avsnittet Svetsplatsen.

Fråga Ann-Beth om sammanställning av de ändringar som hon gjort på Svetsarätt på sistone.

Noterade att vi tidigare diskuterat info om gassvetsning/lödning. Får ta upp detta nästa gång.

6. EMF-direktivet – status, konsekvenser och information till branschen

Janez Marinko hade inte möjlighet att medverka, men hans kollega medverkade för att besätta om direktivet och status för föreskriftsarbetet. Han höll en kort internpresentation.

Ny föreskrift ska vara ute 1 juli 2016. Den kommer att vara en ordagrann översättning av direktivet.

Jouni skickar slider från internpresentationen. Hans ska kolla med Janez först.

Det som saknas är icke bindande riktlinjer respektive verktyg för bedömning som utlovats.

Extern remiss är på gång. Skickas till AG 32 när den är färdig.

7. Rapportering angående:

7.1 Arbetsmiljöverket

Vi tar upp angående arbetsskadestatistik nästa möte.

Ändringsföreskrifter har kommit ur för Medicinska kontroller samt för Vibrationer.

Ny föreskrift AFS 2015:2 har kommit ut för "Kvarts – Stendamm i arbetsmiljön".

Noterade att det finns kvarts i svetspulver. Kändes inte till om det fanns några mätningar. Det är förmodligen ingen risk vid svetsning, men skulle kunna vara en issue vid fyllning av pulverbehållare. ECHA har inte klassat kvarts som cancerogent men det har SCOEL gjort.

Svenska HGV-listan kommer efter kritik att harmoniseras med EUs gränsvärdeslista. Jouni skickar OH.

Ny gränsvärdeslista kommer att träda ikraft 1 juli 2016.

Efter detta kommer direkt att starta ett ny revision av gränsvärdeslistan med anledning av ett nytt EU-direktiv under våren 2016. 25 nya ämnen ska implementeras.

Föreskriften Kemiska arbetsmiljörisker har ersatt Härdplast. Det är tydligare gränsdragningar när det krävs respektive ska erbjudas medicinska kontroller. Krav på utbildning för hantering av vissa härdplaster kvarstår.

Man har implementerat krav på märkning av rörledningar för t.ex. tryckluft med över 2 bars övertryck.

Varningsskyltar nya vita sedan 1 juli 2015. Tvåårig övergångsperiod tog slut 1 juli.

Ny föreskrift om Organisatorisk och social arbetsmiljö (14 paragrafer). Gäller från 1 mars. Jouni skickar länk.

AV hade 125 årsjubileum med intern fest i början av september.

Finns remiss på enkla tryckkärl. Remisstiden går ut 2015-12-31.

Förslag på revision Tryckbärande anordningar avslutas 2015-11-30.

7.2 IIW Commission VIII

Commission VIII hade möte 29 juni till 1 juli under IIWs årsmöte 2015 i Helsingfors. Wolfgang Zschiesche blev vald till ny ordförande.

Göran Lidén medverkade den 1 juli för att redovisa projekten om mangan.

Ska ha mellanmöte i Tyskland i februari 2016.

Göran S kollar om han har länk till holländska ”5 times better”, onlineverktyg för hälsa och säkerhet vid svetsning.

7.3 Standardisering – AGS 449 Miljö, hälsa och säkerhet

Mathias gick igenom läget för aktuella standarder och förslag (**Bilaga 1**).

ISO/TC 44/SC 9 möte 8 juli 2015 Helsingfors.

EN 15011-1 är under revision. Arbetet sker i ISO/TC 44/SC 9/WG 6 med Nicolas Floros som projektledare

Noterade att vi röstade nej med kommentarer på ISO/NP 15012-3 på inrådan av Nederman. CD-omröstning pågår till CD avsl. 2015-12-17.

ISO/TC 44/SC 9 omvalde Bodo Kälble som ordförandeför ytterligare 3 år, till slutet 2018.

7.4 Svetskommissionen

Mathias nämnde Elmia Svets & Fogningsteknik 10-13 maj 2016 i Jönköping som Svetskommissionen arrangerar tillsammans med Elmia. Under mässan sker ett antal miniseminarier samt öppna föredrag.

Svetslärarmötet, SLM, är 14-15 januari 2016 i Stockholm (Lustikulla, Liljeholmen)..

Nästa Fogningsdagarna är 14-15 april 2016 i Helsingborg.

7.5 Parterna (Metall, Teknikföretagen ...)

Gunnar berättade att det funkar dåligt med skydd av svetsare inom byggbranschen. Man struntar i att skydda sig trots informationsinsatser. Man pratar om att göra en nystart.

Inga rapporter om skador i samband med avluftningar på senare år.

Inbjudan till SLM till Gunnar för vidarebefordran till VVS-lärarna

7.6 Institutioner (KTH, Stockholms Universitet, Högskolan väst ...)

Inget utöver mangan (punkt 3) ovan.

7.7 Institutet (KI, Swerea, IVL ...)

Inget utöver lunginflammation ovan.

7.8 International Agency for Research on Cancer (IARC)

Inget.

8. Informationsprojekt och medlemsfrågor

Informationsprojektplanen bifogas (**Bilaga 2**).

Roland Birath har slutat på BT (pension). Någon annan på BT? Föreslogs Martin Witt, Scania, och Jenny Morin, Arbetsmiljöingenjör, Eberspächer.

9. Övriga frågor

Diskuterade angående lämpligt material för golv i verkstadsföretag som utför svetsning. Epoxigolv klarar inte smält metall. Jouni skickar material som han har.

10. Nästa möte

Nästa ordinarie möte bestämdes till **19 maj 2016 kl. 10.00 – ca 15.30 hos Arbetsmiljöverket**, rum Fontänen Rum 503.

Vid protokollet

Mathias Lundin